

Kris Tavernier

Maria, de moeder van Jezus

Matteüs 2:11 e.a.p.

Maria als discipelin van haar Zoon

Het jonge meisje Maria werd door God uitgekozen om de moeder van de Messias te zijn. God zal er wel Zijn redenen voor hebben gehad om precies haar uit te kiezen. Ze is sindsdien de meest gezegende, bevoorrechte onder alle vrouwen. Helaas zijn er daarna allerlei verkeerde toestanden ontstaan met een misplaatste Mariaverering tot gevolg, vooral in rooms-katholieke kring. Als ik over Maria nadenk als Vlaming in een zgn. katholiek land voel ik meteen een zekere terughoudendheid, maar evenzeer een terechte belangstelling. Aan de ene kant is er angst voor een misplaatste Maria-verering. Aan de andere kant is er een terechte bewondering voor dit meisje, en later deze vrouw, en hoe zij in de Schrift aan ons wordt voorgesteld. We doen aan Maria, en de Heer Jezus en God onrecht als we haar tot een voorwerp van verering maken. Maar we doen evenzeer onrecht als we Maria niet op haar waarde schatten, en de genade die God aan haar heeft betoond. Maria was een diepgelovige, jonge vrouw met wie God aan de slag is gegaan. De Schrift stelt haar aan ons voor, en omdat de Schrift dat doet is haar leven tot voorbeeld voor gelovigen sindsdien. Als discipelen van de Heer Jezus kunnen we heel wat leren over het discipelschap van Maria, die een ware discipelin van Christus is geworden – ook al was Hij in aards opzicht haar Zoon.

Maria als jonge vrouw

We hebben er alle reden toe om aan te nemen dat Maria een vrome Joodse vrouw was. Zo was zij ondertrouwd met Jozef, maar had nog geen omgang met hem (Luk. 1:34). Ook onderhielden zij en haar man de Joodse gebruiken (Luk. 2:22, 41). Ook de lofzang van Maria bewijst dat zij deelde in de diepe Joodse gevoelens en in de verwachting van de Messias (Luk. 1:46-55). Ze zal zeker een diep gelovige jonge vrouw zijn geweest. Ze kende ongetwijfeld heel wat van de Joodse geschiedenissen waarin ze Gods trouw aan Zijn volk had gezien, zoals ze ook erop zinspeelt in haar lofzang. Uit heel haar gedrag en haar woorden tijdens de ontmoeting met de engel Gabriël blijkt zij een groot ontzag voor Jahweh te hebben (Luk. 1:26-38). Haar reactie op de aankondiging van de engel is er dan ook een van geloof. Haar vraag over hoe het zou gebeuren dat zij zwanger zou worden, is geen vraag uit ongeloof maar wel naar het hoe van die gebeurtenis.

Zo'n dertig jaar later zien we een nieuw bewijs van haar geloof. Als op een bruiloft in Kana de wijn op is, zegt zij alleen tegen de bedienden op het feest: 'wat Hij u ook zegt, doe dat' (Joh. 2:5). Het is heel anders dan bij Saraï en ook bij Zacharia, die duidelijk wel ernstig twijfelden aan de aankondiging van een geboorte, om niet te zeggen dat ze het gewoonweg niet geloofden. Elisabet, vervuld met de Heilige Geest, getuigde van Maria dat zij het woord van de engel geloofde (Luk. 1:45). Maria kende de getuigenissen van God, ze leefde naar Zijn geboden, ze geloofde Zijn woord en zo werd ze een toonbeeld van bereidwilligheid en dienstbaarheid: 'Zie, de slavin van de Heer, mag met mij gebeuren naar uw woord' (Luk. 1:38). Ze was bereid om de weg van God te gaan, ze stelde zichzelf helemaal ter beschikking van Zijn wegen met haar. Ze zal beslist nog niet hebben geweten wat dit voor haar zou betekenen, maar ze vertrouwde op God. En zo krijgen we een beeld van die jonge Joodse vrouw, die door God was uitgekozen om de moeder van Zijn Zoon te zijn.

Wij kunnen ons best vroom gedragen als dat gepast is, maar daadwerkelijk vroom zijn in hart en nieren achter een gesloten voordeur – wanneer niemand het ziet en niemand onze gedachten kan lezen – is wel wat anders. Zo was Maria. God verlangt immers geen uiterlijk mooi vertoon, maar oprechte waarheid vanbinnen (Ps. 51:8a). Maria's sieraad was een zachtmoedige en stille geest (vgl. 1 Petr. 3:4). Het zijn de eerste lessen die we van Maria mogen leren en die volledig passen bij discipelschap: een zachtmoedige geest, trouw in het verborgene, geloof in het schijnbaar onmogelijke en een bereidwillige houding.

Maria stond nooit op de eerste plaats

Maria mag dan de meest bevoorrechte van alle vrouwen ooit zijn, toch heeft ze nooit op de eerste plaats kunnen of mogen staan. De eerste plaats was van meet af aan, nog vóór de geboorte, voor *Jesus*. In het evangelie naar Mattheüs wordt dat al snel duidelijk. In het tweede hoofdstuk lezen we steevast, tot vijf keer toe, de uitdrukking ‘het Kind en Zijn moeder’ (Matt. 2:11, 13, 14, 20, 21). Niet andersom, nl. ‘de moeder en het Kind’, maar werkelijk ‘het Kind en Zijn moeder’, in die volgorde. In de geboortegeschiedenissen van *Jesus* in de evangeliën gaat de aandacht van zowel de wijzen, de herders als van Herodes steeds uit naar het Kind. Van meet af aan moest Maria haar zoon *Jesus* laten vóórgaan, en dat deed ze ook.

Zo leert Maria ons dat *Jesus* de eerste plaats verdient. Het zal voor haar als moeder niet gemakkelijk zijn geweest om steeds de tweede viool te spelen, of zelfs maar de derde viool, nadat *Jesus* Zijn discipelen had verzameld. En laat ons eerlijk zijn, het is voor ons niet anders. We zeggen wel gemakkelijk dat God en *Jesus* op de eerste plaats komen in ons leven, maar is het ook écht zo? Moeten we in alle oprechtheid niet belijden dat we zelf gewoonlijk graag op de eerste plaats staan in ons leven? Het is een oefening en een groei in discipelschap om *Jesus* de eerste plaats te geven. En al helemaal om nog anderen te laten voorgaan. Paulus schrijft in zijn brief aan de Filippenzen: ‘Laat elk in nederigheid de ander uitnemender achten dan zichzelf’ (2:4). Dat is een staaltje van ‘de tweede viool spelen’. Maria moest het leren, wij moeten het leren, want het hoort ten volle bij discipelschap.

De lofzang van Maria

In Lukas 1:46-55 lezen we Maria’s lofzang, nadat ze de aankondiging van de engel heeft gehoord en bij haar nicht Elisabeth is aangekomen. Er valt heel wat te zeggen over deze lofzang, maar we willen nu vooral naar Maria zelf kijken. Maria begint haar lofzang met de woorden: ‘Mijn ziel maakt de Heer groot en mijn geest verheugt zich’. Het is de ziel en de geest van Maria zelf. Met andere woorden, de lofzang stijgt op uit haar eigen binnenste. We lezen hier opmerkelijk genoeg niet dat de Geest van God haar aangreep, of vervulde, of dreef. Dat is anders dan bij Elisabeth, die vervuld werd met de Heilige Geest (Luk. 1:41), of Zacharia (Luk. 1:67), of Simeon (Luk. 2:25).

Wat Maria in haar lofzang uitdrukt, zijn haar eigen gedachten, geloof, gevoelens en vreugde. De inhoud van haar lofzang laat zien dat ze helemaal in overeenstemming is met Gods gedachten, met Zijn trouw, Zijn beloften en Zijn barmhartigheid. Haar

zicht op God heeft ze zich helemaal eigen gemaakt in haar hart, en nu komt het in haar lofzang tot uitdrukking. Wat een voorbeeld voor ons vandaag. Wij hebben ondertussen heel wat meer zicht op God door de verdere openbaring in Zijn Woord. Maar maken wij het ons ook zo eigen? Niet als een theoretisch stuk theologie, maar als de vreugde van ons hart, als het richtsnoer van onze gevoelens, als het anker van ons geloof, als het centrum van onze gedachten. Ook dat hoort bij discipelschap.

Als Maria vervolgens over zichzelf spreekt, dan presenteert zij zich niet als een heldin, maar als een nederige slavine (vs. 48-49). Ze spreekt niet over eigen prestaties, maar wel over de Machtige die grote dingen doet. Als ze over zichzelf spreekt, dan is dat als een instrument in Gods hand voor Zijn plannen en wegen. Maar ze heeft zich wel *beschikbaar* gesteld, en ook daarin is zij een voorbeeld voor ons in discipelschap, bereidheid tot nederigheid en glorie van God.

Hoewel ze aanvankelijk over Gods daden voor haarzelf spreekt, plaatst ze dat meteen in het licht van de hoop voor Israël (vs. 54-55). Ze is niet egocentrisch op zichzelf gericht, maar op het heil dat geopenbaard wordt voor Gods volk. Het gaat haar niet alleen om wat het voor haarzelf betekent, maar evenzeer om wat het voor Israël betekent. Dat lijkt tegenwoordig wel een stuk anders te liggen in het hedendaagse christendom. Er is nog wel oog voor de grootheid van God, maar er is ook heel veel aandacht voor de vraag: 'Wat haal ik er voor mijzelf uit?'. Wat doet God voor mij? Hoe wordt ik er beter van? Hoe helpt het mij om mij beter te voelen? Natuurlijk staat het als een paal boven water dat God er als Vader voor ons is, maar het accent lijkt haast uitsluitend of toch overwegend daarop te liggen. Het lijkt erop dat in de prediking en in veel liederen Jezus of God meer een 'knuffelbeer' wordt voor ons of andersom een babysit, die steeds onze hand moet vasthouden. Maria erkende Gods weldaden aan haarzelf, maar had ook oog voor het grote geheel van Zijn heilsplannen. Ze laat ons als discipelen zien dat het om veel meer draait dan alleen onszelf.

Deze lofzang toont ons ook nog eens het oprechte, kinderlijke geloof van Maria. Ze spreekt steeds in de voltooiden tijd, alsof het al vervuld en voltooid is. Jezus was nog niet geboren – Maria was wel al zwanger – maar Maria ziet reeds de voltooiing van Gods plannen en beloften. Laat ons goed bedenken dat dit het eerste spreken is van God sinds de profeet Maleachi, ongeveer zo'n 400 jaar eerder. Maar Maria twijfelt niet, ze erkent God in Zijn trouw en in Zijn handelen. Staan wij vast op Gods handelen, zoals we het kunnen lezen in de Bijbel en wat dat van Hem openbaart, en ook op eerdere momenten in ons leven toen God duidelijk gehandeld heeft? Is het niet zo dat we gemakkelijk uit het lood worden geslagen door het zwijgen of schijnbaar niet handelen van God in ons leven? Opeens valt het vertrouwen weg,

vreemd toch. Maar ook dit denken wordt gevoed door mensen die beweren dat ze Gods stem elke dag duidelijk horen; waarbij ik – vergeef mij – toch wel enige vraagtekens durf te plaatsen. Voor zover ik weet, wordt dit nergens in de Schrift beloofd. Velen in de Bijbel hebben het zelfs jaren lang moeten doen met het zwijgen van God. Ik geef toe dat het moeilijk te begrijpen is, maar anderzijds geeft het ons niet het recht om Gods wezen in twijfel te trekken. God is bovenmate wijs in Zijn spreken en in Zijn zwijgen, en Hij is soeverein in Zijn – al dan niet zichtbaar/merkbaar – handelen. Maar discipelen zoals Maria geloven in Gods trouw, in Zijn wijsheid, en in de vaste waarheid dat Hij goed is en weet wat Hij doet.

Maria, deelgenoot van Gods geheimenissen

Maria was als de moeder van Jezus natuurlijk in een heel bevoorrechte positie om deelgenoot te worden gemaakt van het plan van God en Zijn geheimenissen. Desondanks mogen we zeggen dat ze daarvoor dan ook *open* moest staan. Jona bijvoorbeeld, was een profeet, maar bleek maar bitter weinig te verstaan van Gods gedachten (hoe menselijk dat ook was). Maar bij Maria kwam het wel binnen. Ze heeft dan ook heel bijzondere woorden mogen horen. Zo zijn er de woorden bij de aankondiging van Jezus geboorte door de engel (Luk. 1:28-37), de woorden van Elisabeth (Luk. 1:42-45), en de woorden van Simeon (2:29-35). En ook is er de begroeting door de herders (Luk. 2:14-20), en de aanbidding door de wijzen (Matt. 2:11). Het zal allemaal diepe indruk op Maria hebben gemaakt. Gaandeweg werd ze een vat vol kostbare herinneringen. Zo lezen we dan ook na het bezoek van de herders, dat Maria deze woorden overdacht en in haar hart bewaarde (Luk. 2:19).

Twaalf jaar later zien we eenzelfde gedachte bij Maria, toen ze Jezus terugvond in de tempel tussen de leraren (Luk. 2:51). Zijn wij er als discipelen bewust mee bezig om onze gedachten en ons hart te richten op Gods geheimenissen en op Zijn wegen? De woorden staan opgeschreven, de geschiedenissen zijn genoteerd. Vullen wij ons hart ook ermee? Zelfs als we niet alles begrijpen – zoals dat voor Maria ook het geval zal zijn geweest – kunnen we ze toch bewaren als een kostbare schat. Een discipel voedt zich met de openbaringen van God, verlustigt zich erin en bewaart die in zijn hart.

De ervaring van verwerping

Maria mocht dan de meest bevoorrechte zijn onder de vrouwen, toch heeft ze ook lijden en verwerping gekend doordat ze verbonden was met Jezus. Door de Geest

geleid bereidde Simeon Maria hier meteen al op voor met de woorden: ‘ook door uw eigen ziel zal een zwaard gaan’ (Luk. 2:35). Hoe scherp het zwaard zou zijn en hoe diep het zou snijden, kon Maria toen nog niet begrijpen. Maar het heeft niet lang geduurd voordat het zover was. Eigenlijk had ze het al ondervonden. De geboorte van haar Zoon Jezus was zo bijzonder aangekondigd door de engel Gabriël, maar zij bracht Hem ter wereld op een plek als een stal – of een grot waar herders hun kudde schapen lieten overnachten of een voorportaal van een huis bestemd voor dieren – maar beslist niet in een herberg, want daar was geen plaats voor hen (Luk. 2:7). Daarna kwam de vlucht naar Egypte (Matt. 2:13-18). En in Zijn woonplaats Nazareth werd Hij verstoten (Luk. 4:14-30).

Daarna ontstaat er een ongeveer drie jaar lange strijd met de farizeeën, de sadduceeën, de schriftgeleerden en de Herodianen, waarbij zij Jezus meermaals naar het leven staan. Uiteindelijk komt het dieptepunt, de gevangenneming, de geseling en de kruisiging op Golgotha. In al die gebeurtenissen was Maria heel nabij. Wat moet het haar als moeder pijn hebben gedaan om te zien hoe haar Zoon verworpen werd, en al helemaal toen ze daar vlak bij het kruis stond. We kunnen gerust stellen dat Maria heeft gedeeld in de verwerping en het lijden van Jezus, soms zelfs fysiek, soms in haar hart als moeder. Ook dat is een aspect van discipelschap. Als wij ervoor uit komen om discipelen van de Heer Jezus te zijn, dan mag je aannemen dat er een zekere vorm van verwerping en lijden bij komt kijken. In de verdrukte en vervolgte kerk is dat heel reëel, zelfs tot de dood toe. In de Westerse wereld is het nog niet zover, maar op applaus moet je zeker niet rekenen. Maar zoals het voor Maria gold, geldt het ook voor elke discipel: ‘als wij inderdaad met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden’ (Rom. 8:17b).

Het aanvaarden van correctie

Niemand houdt ervan, maar correctie hoort wel bij discipelschap. Er zijn zeker drie momenten waarop Maria door Jezus werd gecorrigeerd. De eerste keer is Jezus slechts twaalf jaar oud. Samen met Maria en Jozef is Hij naar het Pesachfeest geweest in Jeruzalem, zoals ze dat jaarlijks gewend waren. Maria en Jozef keerden terug in de veronderstelling dat ook Jezus erbij was in de stoet, ergens bij de andere kinderen. Na een dagreis ontdekten ze dat Jezus er niet was en gingen ze terug naar Jeruzalem. Wat zal dat een lange dagreis terug zijn geweest. Daarna volgde nog een dag van zoeken naar Jezus in Jeruzalem en uiteindelijk vonden ze Hem in de tempel, in het gezelschap van de leraren.

Twee dagen lang waren Maria en Jozef al in paniek op zoek naar Jezus. Als ze Hem dan uiteindelijk vinden, zegt Maria: 'Kind, waarom heb Je ons dit aangedaan? Zie, je vader en ik hebben Je met smart gezocht' (Luk. 2:48). Jezus antwoordde eenvoudig: 'Waarom hebt u Mij gezocht? Wist u niet dat Ik moet zijn in de dingen van Mijn Vader?' (vs. 49). Er valt veel te zeggen over deze enkele zinnen, maar waar we nu de aandacht op willen vestigen, is de tegenstelling tussen 'je vader en ik' tegenover 'Mijn Vader'. Na twaalf jaar lijken Maria en Jozef gewend te zijn geraakt aan het leven van elke dag, ondanks al de bijzonderheden die er waren bij de geboorte van Jezus. Maar Jezus corrigeert hen en zegt eigenlijk dat ze niet moeten vergeten dat Zijn Vader niemand anders is dan God de Vader. Hij leeft voor het plan dat God de Vader gegeven heeft. Zo is dat ook voor de discipel, pal te midden van het dagelijks leven houdt hij Gods plan voor ogen. De kern van Gods plan met het leven van de discipel is: aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te worden (Rom. 8:29), en dat vooral in de dagelijkse praktijk. Maria werd gecorrigeerd, omdat ze die les moest leren; het gaat om Gods plan.

Een volgende correctie is er zo'n achttien jaar later op een bruiloft in Kana (Joh. 2:1-12). De wijn is op en het feest dreigt in duigen te vallen. We laten de rest van de gebeurtenis voor wat het was en concentreren ons op Maria. Toen iedereen ten einde raad was, ging Maria naar haar Zoon Jezus en wees Hem op het probleem: 'zij hebben geen wijn' (vs. 3). Jezus zei niet zoiets als: 'Goed dat je Mij erop wijst, moeder, Ik los dat wel even op'. Hij antwoordde: 'Wat heb ik met u te doen, vrouw?' (vs. 4a). Over deze woorden valt heel wat te zeggen, maar hoe je het ook leest, het blijft een correctie aan het adres van Maria. De sleutel zit in het tweede deel van het antwoord aan Maria: 'Mijn uur is nog niet gekomen' (vs. 4b). Uiteindelijk zou Jezus het water in wijn veranderen, en was dit het eerste van Zijn wondertekens in Kana en Galilea (vs. 11).

Maar het was niet aan Maria om dit tijdstip te bepalen. Als het over Jezus' dienstwerk ging, had Maria zelfs als Zijn moeder daar niets over te zeggen; dan telde alleen het gebod van God de Vader voor Hem. Maria had niet het recht die plaats in te nemen, of er zelfs maar iets aan bij te sturen. Daar wijst Jezus haar op. Het getuigde van een groot geloof van Maria, toen zij tegen de bedienden op het feest zei: 'Wat Hij u ook zegt, doet dat' (vs. 5). Dat was niet het punt. Maar het dienstwerk van de Heer Jezus was een zaak tussen Hem en de Vader; en van niemand anders, zelfs niet Maria. Hierin ligt een belangrijke les voor ons als discipelen, namelijk om God niet voor de voeten te gaan lopen. Ja, de situatie van Jezus was uniek, op welke manier dan ook. Maar hoe vaak denken wij niet het nodige advies te hebben, de wijsheid in pacht te hebben, de juiste weg te kunnen

wijzen? Een discipel gaat hier uiterst voorzichtig mee om, om God niet in de weg te staan.

Een derde correctie kwam nog enige tijd later, Jezus was toen volop bezig met Zijn bediening. Op een bepaald moment proberen Maria en de broers en zussen van Jezus met Hem te spreken (Mark. 3:31-35). Ze gaan ervan uit dat ze een zekere voorrang hebben, omdat ze natuurlijke familie van Hem zijn. Jezus grijpt deze gelegenheid aan om een diepe waarheid naar voren te brengen. Onder de discipelen van Jezus bestaat een *speciale* band. Dat is niet de verbondenheid op grond van bloedverwantschap, maar van geloofsverwantschap. En die band is volgens de Heer veel hoger. Die band ontstaat tussen mensen die de wil van God doen (vs. 35), degenen die het woord van God horen én bewaren (Luk. 11:8).

De natuurlijke band heeft waarde voor de tijd op aarde, de geestelijke band heeft waarde voor de eeuwigheid (zowel nu hier op aarde als straks in de eeuwigheid). Paulus zou later schrijven: 'Wij kennen dus van nu aan niemand naar het vlees; en als wij al Christus naar het vlees hebben gekend, dan kennen wij Hem nu niet meer zo' (2 Kor. 5:16). Lees ook de volgende verzen voor zijn argumentering m.b.t. een nieuwe schepping. Voor discipelen is de band van de natuurlijke schepping nog steeds belangrijk, maar de band van de geestelijke schepping gaat daar boven uit. De werkelijkheid van de nieuwe schepping overtreft de realiteit van de eerste schepping. In de verdrukte en vervolgte kerk, waar gelovigen door hun eigen familie verstoten worden, is dit maar al te tastbaar. Ook Maria, de moeder van Jezus, heeft die nieuwe band met Jezus leren kennen, en zó vinden we haar ook terug in Handelingen 1:14. Niet meer als de aardse moeder van Jezus, maar als discipelin van de Heer Jezus (hetzelfde geldt voor de broers van Jezus).

We hebben drie voorbeelden van correctie gezien, waarbij Maria gecorrigeerd werd door haar Zoon Jezus. Tegenwoordig kunnen mensen heel moeilijk omgaan met correctie, ook wij als gelovige discipelen, maar laat het duidelijk zijn dat correctie hoort bij ons discipelschap. Een discipel moet bereid zijn gecorrigeerd te worden. Een discipel heeft het nodig ertoe bereid te zijn, want het is noodzakelijk om te groeien in discipelschap.

De weg kwijt zijn

We geven het niet graag toe, maar het kan best gebeuren dat een discipel het spoor eens kwijt raakt. Gods wil en wegen zijn niet altijd even duidelijk, evenals Zijn handelen (of ook: niet handelen) of wat wij daar menen van te begrijpen. Het overkwam zelfs Maria. Van de broers van Jezus weten we dat ze niet in Hem

geloofden tijdens Zijn leven op aarde (Joh. 7:5), maar Maria mogen we toch wel steeds als gelovig beschouwen. De engel had haar zoveel gezegd bij de aankondiging van Jezus' geboorte; ze had Zijn onberispelijke leven van Kind tot in de volwassenheid van nabij meegemaakt; ze had zoveel van Zijn woorden gehoord; ze had Zijn wonderen gezien. Ondanks dat alles verliest Maria ook even het zicht op Jezus. Steeds opnieuw verzamelde er zich namelijk een grote menigte rondom Hem, en die legde zodanig beslag op Jezus en Zijn discipelen dat ze zelfs niet meer konden eten (Mark. 3:20). Voor Maria en Zijn broers is het nu welletjes. Ze begrijpen Jezus' doen en laten helemaal niet meer, ze concluderen dat Hij 'buiten Zichzelf' was (vs. 21). Hij gaat te ver voor hen, ze kunnen het niet meer vatten. En hoewel Maria de reden van Jezus' komst in deze wereld heel goed kende, begreep ze Zijn handelen nu niet.

Wanneer je aandachtig het leven van personen in de Bijbel nagaat, zul je al gauw ontdekken dat velen onder hen worstelden met Gods handelen en vooral met het niet begrijpen daarvan. Denk maar aan Noach die de opdracht kreeg een ark te bouwen, Jozef die als slaaf naar Egypte werd verkocht, Job die alles kwijt raakte, Naomi die haar man en zonen verloor in Moab, David die vervolgd werd door Saul, profeten zoals Jeremia en Hosea die bizarre opdrachten kregen, Elia toen de zoon van de weduwe in Sarefat stierf, en zo kunnen we nog lang doorgaan. Ook Paulus was wel eens om raad verlegen, hij wist het ook niet altijd zo duidelijk (2 Kor. 4:8). Willen wij dan als discipelen eindelijk eens toegeven dat het normaal is als je Gods handelen niet altijd begrijpt! En nog meer, dat we eindelijk eens afleren Gods handelen in het leven van een andere discipel zo nodig te willen verklaren. En ook zijn er christenen die beweren dat God hun altijd zoiets als 'een soort van briefje uit de hemel geeft' bij wat ze doen. U mag het mij kwalijk nemen, maar ik durf daar toch wel vraagtekens bij te stellen. Het mag dan zeer geestelijk klinken, het is de vraag of het dit is. Meer nog, het hoort bij discipelschap om te vertrouwen dat God wel weet wat Hij doet of niet doet, dat Hij alles in Zijn hand heeft, en dat vooral als we niets ervan begrijpen.

Het vertrouwen in Jezus' zorg

Maria heeft op een unieke manier Jezus' zorg mogen ervaren. We besteden er meestal weinig aandacht aan, maar Jezus bleef tot aan Zijn dertigste levensjaar in het huis van Maria. Er zijn meerdere aanwijzingen dat Jozef eerder reeds gestorven was, waardoor Maria weduwe werd. Na, wat we noemen de geboortegeschiedenis lezen we niets meer over Jozef. Hoogstens wordt er nog eens naar Jozef verwezen (Matt. 13:55; Luk. 3:23; Joh. 6:42), maar deze verzen houden niet noodzakelijk in

dat Jozef nog leefde. Steeds lezen we in de evangeliën en het boek Handelingen over Maria, de broers van Jezus en eventueel de zusters van Jezus, maar Jozef wordt er niet bij vermeld (Matt. 12: 46-50; Mark. 3:31-35, 6:3; Luk. 8:19-21; Joh. 2:12; Hand. 1:14). In Markus 6:3 wordt Jezus omschreven als ‘de timmerman (niet langer: ‘zoon van’), de zoon van Maria, en de broeder van Jakobus en Jozef en Judas en Simon’. Dit impliceert dat Jezus de taak van timmerman heeft overgenomen van Jozef. Daarmee was Hij de kostwinner geworden in huis, die de zorg voor Zijn moeder Maria, die toen dus weduwe was, op Zich genomen had. Tot aan Zijn openbare dienst heeft Jezus gezorgd voor Zijn moeder.

Het mooiste moment waarop de zorg van Jezus voor Maria tot uitdrukking komt, is toen Jezus aan het kruis hing. Zelfs op dat verschrikkelijke moment van lijden had Hij zorg voor Maria. Het is één van de zeven zgn. kruiswoorden: ‘Toen nu Jezus Zijn moeder zag, en de discipel die Hij liefhad daarbij zag staan, zei Hij tot Zijn moeder: Vrouw, zie uw zoon. Daarna zei Hij tot de discipel: Zie, uw moeder. En van dat uur af nam de discipel haar in zijn huis’ (Joh. 19:26-27). Jezus droeg de zorg voor Maria over aan één van de discipelen – een laatste daad van zorg die Hij voor Maria verrichtte op aarde.

Discipelen mogen weten dat hun Heer en ook hun Vader voor hen zullen zorgen (zie Matt. 6:25-34). Dat betekent niet dat de discipel het altijd zo meteen ervaart, maar in het geloof mag je wel erop vertrouwen. Het lijkt mij dat tegenwoordig overwegend het accent wordt gelegd op het ‘voelen’ van God en het ‘ervaren’ van Gods zorg en nabijheid. En ja, Jezus heeft beloofd dat Hij bij Zijn discipelen is tot aan het einde van de wereldgeschiedenis (Matt. 28:20). Maar door het fixeren op het (moeten, willen) ervaren van Zijn nabijheid, verbleekt het vertrouwen op Zijn belofte. Het gevolg is enerzijds dat discipelen zich gedrongen voelen (of zelfs verplicht weten) om naar ervaringen op zoek te gaan, of hun eigen emoties daarvoor te laten doorgaan. Anderzijds verbleekt het vertrouwen van andere discipelen in Jezus’ belofte, omdat ze denken dat ze wellicht niet ‘geestelijk genoeg’ zijn om Zijn nabijheid te ervaren. Jezus’ zorg is er voor elk van Zijn discipelen, en dat op Zijn eigen manier, en op die belofte mag elke discipel bouwen en gegrond en vast staan.

Oude Sporen 2019

